

Na podlagi četrtega odstavka 40. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08) in soglasja Javne agencije RS za energijo št. 25-13/2008-5/ZP-33 z dne 23.9.2008, sistemski operater distribucijskega omrežja PLINARNA MARIBOR d.d., družba za proizvodnjo, distribucijo energentov, trgovino in storitve, d.d., Plinarniška ulica 9, 2000 Maribor izdaja

SISTEMSKA OBRATOVALNA NAVODILA za distribucijsko omrežje zemeljskega plina za geografska območja Mestne občine Maribor, Občine Hoče-Slivnica, Občine Miklavž na Dravskem polju, Občine Ruše, Občine Rače-Fram, Občine Selnica ob Dravi, Občine Starše in Občine Šentilj

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. Namen in predmet urejanja

1. člen

(1) Ta akt ureja obratovanje in način vodenja distribucijskega omrežja zemeljskega plina na geografskih območjih Mestne občine Maribor, Občine Hoče – Slivnica, Občine Miklavž na Dravskem polju, Občine Ruše, Občine Rače-Fram, Občine Selnica ob Dravi, Občine Starše in Občine Šentilj, na katerih izvaja gospodarsko javno službo dejavnost sistemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina (v nadaljnjem besedilu: sistemski operater) Plinarna Maribor družba za proizvodnjo, distribucijo energentov, trgovino in storitve d.d..

(2) Ta akt se uporablja za sistemskega operaterja ter za odjemalce in uporabnike, ki so oskrbovani po distribucijskem omrežju (v nadaljnjem besedilu: uporabniki).

(3) Ta akt se uporablja tudi za tiste pravne ali fizične osebe, ki načrtujejo, projektirajo, gradijo ter izvajajo vzdrževalna dela na distribucijskem omrežju ali na drugih soodvisnih objektih.

(4) Ta akt določa predvsem:

- tehnične in druge pogoje za varno obratovanje distribucijskega omrežja z namenom zanesljive in kvalitetne oskrbe z zemeljskim plinom;
- način zagotavljanja sistemskih storitev;
- postopke za obratovanje distribucijskega omrežja v kriznih stanjih;
- tehnične in druge pogoje za priključitev na distribucijsko omrežje;
- tehnične pogoje za medsebojno priključitev in delovanje distribucijskih omrežij različnih sistemskih operaterjev.

(5) Ta akt se uporablja za distribucijsko omrežje zemeljskega plina za geografska območja, navedena v prvem odstavku tega člena.

2. Naloge sistemskega operaterja

2. člen

Sistemski operater je odgovoren za:

- distribucijo zemeljskega plina;
- obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega omrežja;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti distribucijskega omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;

- zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom, s tem da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost obratovanja distribucijskega omrežja;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov distribucijskega omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je distribucijsko omrežje, ki ga upravlja, povezano;
- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do distribucijskega omrežja;
- napoved porabe zemeljskega plina z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri uporabnikih.

3. Zaupnost podatkov in informacij

3. člen

(1) Sistemski operater mora varovati zaupnost podatkov in informacij, ki jih pridobi od uporabnikov, razen če predpis zahteva, da se taki podatki objavijo ali posredujejo državnim ali drugim organom.

(2) Sistemski operater ne sme zlorabiti podatkov in informacij o tretjih osebah pri zagotavljanju dostopa do distribucijskega omrežja.

(3) Pridobljene osebne podatke uporabnikov in odjemalcev mora sistemski operater skladno s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, obdelovati zakonito in pošteno. Zaradi zavarovanja osebnih podatkov mora sistemski operater organizirati organizacijske, tehnične in logistično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje slučajno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov.

(4) Osebne podatke sistemski operater shranjuje le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali.

4. Pojmi in definicije

4. člen

V tem aktu so uporabljeni pojmi, kot so določeni v Energetskem zakonu in podzakonskih predpisih, poleg njih pa imajo uporabljeni pojmi naslednji pomen:

- distribucija zemeljskega plina: je transport zemeljskega plina po distribucijskem omrežju;
- distribucijsko omrežje: je omrežje plinovodov, ki so funkcionalno zgrajeni na zaključenem geografskem območju, določenim s strani lokalne skupnosti kot območje izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistema operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in po katerem se izvaja distribucija zemeljskega plina do končnih odjemalcev;
- dobava zemeljskega plina: je prodaja, tudi nadaljnja, zemeljskega plina odjemalcem;
- dobavitelj zemeljskega plina: pravna ali fizična oseba, ki odjemalcu na osnovi pogodbe dobavlja zemeljski plin;
- dostop: uporaba distribucijskega omrežja zemeljskega plina od prevzemnih mest na prenosnem omrežju zemeljskega plina do predajnega mesta za odjem dogovorjene količine zemeljskega plina ob dogovorjenem času;
- glavni plinovod: je plinovod v distribucijskem omrežju, na katerega so vezani priključni plinovodi (hišni priključek);
- izravnava: je postopek izravnave med pogodbeno prevzeto količino na enem ali več prevzemnih mestih in predano količino zemeljskega plina na enem ali več predajnih mestih uporabnika omrežja;
- odorizacija: dodajanje odorirnega sredstva zemeljskemu plinu s čemer dosežemo, da zemeljski plin pridobi značilen in prepoznaven vonj;

- odjemalec: pravna ali fizična oseba, ki je na pogodbeni osnovi oskrbovana z zemeljskim plinom za lastno rabo ali nadaljnjo prodajo;
- oskrba: je distribucija in dobava zemeljskega plina;
- plinovod: je sistem cevovodov z vso pripadajočo opremo in postajami do izstopnega mesta;
- pogodba o dobavi: je pogodba, ki jo skleneta odjemalec in dobavitelj zemeljskega plina, s katero si odjemalec zagotovi dobavo zemeljskega plina v dogovorjeni količini, dinamiki in kvaliteti;
- pogodba o dostopu: je pogodba, ki jo skleneta uporabnik in sistemski operater in s katero se sporazumeta o uporabi distribucijskega omrežja;
- pogodba o priključitvi: je pogodba, ki jo skleneta vlagatelj vloge za priključitev na distribucijsko omrežje in sistemski operater, s katero dogovorita pravna, tehnična in komercialna razmerja za izvedbo priključitve na distribucijsko omrežje;
- predajno mesto: je mesto, na katerem sistemski operater preda uporabniku zemeljski plin;
- prevzemno mesto: je točka na distribucijskem omrežju, v kateri sistemski operater na podlagi pogodbe z uporabnikom prevzame v distribucijo dogovorjene količine zemeljskega plina;
- priključitev: je izvedba fizične povezave priključnega plinovoda na distribucijsko omrežje sistema operaterja;
- priključni plinovod: je plinovod od glavnega plinovoda do izstopnega mesta;
- sistemski operater: je sistemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina;
- uporabnik: je pravna ali fizična oseba, ki iz distribucijskega omrežja odjema ali v distribucijsko omrežje oddaja zemeljski plin;
- zaplinjanje: je zapolnitev plinovoda, postrojenj ali objektov z zemeljskim plinom.

II. TEHNIČNI IN DRUGI POGOJI ZA VARNO OBRATOVANJE DISTRIBUCIJSKEGA OMREŽJA Z NAMENOM ZANESLJIVE IN KVALITETNE OSKRBE Z ZEMELJSKIM PLINOM

1. Distribucijsko omrežje

5. člen

(1) Distribucijsko omrežje poteka od prevzemnih mest do predajnih mest uporabnikom.

(2) Z ustreznim načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem plinovodnega omrežja, merilno-regulacijskih postaj ter druge opreme, s skrbnim upravljanjem in izvajanjem nadzora nad distribucijskim omrežjem ter nadziranjem vseh posegov v varnostnem pasu plinovodov, je sistemski operater dolžan zagotavljati varno in zanesljivo obratovanje distribucijskega omrežja.

2. Razvoj distribucijskega omrežja

6. člen

Sistemski operater izdelava predloge za nadaljnji razvoj distribucijskega omrežja, skladno z odlokom lokalne skupnosti o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistema operaterja ter na podlagi analize izvajanja distribucije in upravljanja distribucijskega omrežja, značilnosti pretočnih in tlačnih obratovalnih parametrov, dejanske zasedenosti distribucijskega omrežja, zanesljivosti obratovanja, izdanih soglasij za priključitev, anket ter drugih podatkov.

3. Pogoji za graditev, obratovanje in vzdrževanje distribucijskega omrežja

7. člen

Pri načrtovanju, graditvi, preskušanju, obratovanju, začetku in prenehanju obratovanja, vzdrževanju, obnavljanju ter drugih delih na distribucijskem omrežju se morajo upoštevati določbe predpisov, ki urejajo tehnične pogoje za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov in drugih predpisov.

8. člen

(1) Pri načrtovanju, graditvi, preskušanju, obratovanju, začetku in prenehanju obratovanja, vzdrževanju, obnavljanju ter drugih delih distribucijskega omrežja, se zaradi poenotenja opreme, dimenzij cevi ter zapornih elementov, materialov, načinov izvedbe, geodetskih posnetkov, katodne zaščite in drugih elementov distribucijskega omrežja, uporablja tudi tehnične zahteve systemskega operaterja.

(2) Tehnične zahteve systemskega operaterja so javne.

4. Nadzor in zavarovanje plinovoda

9. člen

(1) Systemski operater ima zaradi zagotovitve zanesljivega delovanja distribucijskega omrežja pravico in dolžnost predlagati potrebne spremembe na distribucijskem omrežju ter podati tehnične zahteve, katere mora distribucijsko omrežje zagotavljati.

(2) Systemski operater ima zaradi zagotovitve zanesljivega delovanja distribucijskega omrežja pravico gradnje in izključno pravico nadzora nad gradnjo plinovoda na stroške investitorja gradnje.

(3) Pred začetkom projektiranja ali poseganja v prostor je dolžan projektant, izvajalec del ali investitor gradnje pridobiti podatke o katastru plinovoda od systemskega operaterja.

(4) Po končani izgradnji morajo biti vsi plinovodi geodetsko posneti in vneseni v kataster energetskih in komunalnih vodov, skladno s predpisi in tehničnimi zahtevami systemskega operaterja.

10. člen

(1) Za zagotovitev varnosti plinovodov, naprav in objektov na plinovodih ter varnosti objektov, naprav in premoženja ter zdravja in življenja ljudi in živali v območju plinovodov, izdaja systemski operater soglasja k nameravanim posegom tretjih oseb v varnostni pas plinovoda.

(2) Na podlagi zahteve za izdajo soglasja za nameravane posege v območje varnostnih pasov plinovodov in predložene projektne dokumentacije, systemski operater, upoštevajoč določbe tehničnih predpisov, odloči o zahtevi za izdajo soglasja.

11. člen

Na podlagi izdanega soglasja iz prejšnjega člena se poseg v varnostnem pasu plinovoda izvede skladno s predpisi o graditvi objektov, s predpisi, ki urejajo tehnične pogoje za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov in tem aktom.

12. člen

V varnostnem pasu plinovoda ima systemski operater pravico nadzorovati dejavnosti in posege in pravico dostopa do plinovoda. Širina pasu na vsako stran plinovoda je določena glede na delovni tlak plina v plinovodu.

13. člen

Uporabnik zemeljskega plina, fizična ali pravna oseba so dolžni za izvrševanje obveznosti zagotoviti systemskemu operaterju prost dostop do plinovoda, kadar se le-ta nahaja na njegovih nepremičninah.

5. Služba stalne pripravljenosti

14. člen

Sistemski operater mora organizirati nadzor nad delovanjem in vodenjem distribucijskega omrežja.

15. člen

(1) Nadzor nad delovanjem in vodenjem distribucijskega omrežja se izvaja s pomočjo procesne, merilne, registracijske, telemetrijske in programske opreme, ki omogoča:

- distribucijo zemeljskega plina in vodenje distribucijskega omrežja;
- simuliranje in napovedovanje pretočno-tlačnih razmer v distribucijskem omrežju;
- ugotavljanje in javljanje kriznih stanj in neuravnoteženih obratovalnih razmer;
- nadzor nad delovanjem ključnih objektov na distribucijskem omrežju kot na primer merilno-regulacijskih postaj ter drugih objektov,
- nadzor nad prevzemom in predajo zemeljskega plina večjih uporabnikov;
- nadzor nad delovanjem in vodenjem distribucijskega omrežja, napovedovanje odjema zemeljskega plina in alociranje prevzetih količin zemeljskega plina.

(2) Sistemski operater mora organizirati službo stalne pripravljenosti, ki izvaja 24-urni nadzor nad delovanjem distribucijskega omrežja.

6. Izvajanje aktivnosti na distribucijskem omrežju

16. člen

(1) Za zagotovitev varnega in zanesljivega obratovanja distribucijskega omrežja je sistemski operater dolžan izvajati naslednje aktivnosti:

- vzdrževanje distribucijskega omrežja,
- redna, izredna (intervencijska) in nepredvidena popravila, adaptacije in rekonstrukcije distribucijskega omrežja,
- zaščito plinovodnega omrežja pred mehanskimi, električnimi in kemičnimi vplivi;
- sistemsko kontrolo distribucijskega omrežja,
- nadzor nad trasami in nad aktivnostmi tretjih oseb v varnostnem pasu plinovodov,
- servisiranje naprav in opreme.

(2) Sistemski operater lahko odda drugemu ustrezno usposobljenemu izvajalcu izvedbo del, ki so povezana z dejavnostjo sistemskega operaterja. Ustrezno usposobljen izvajalec mora dela opraviti skladno z operativnimi tehnološkimi navodili sistemskega operaterja.

7. Predvidena dela na distribucijskem omrežju

17. člen

(1) Sistemski operater sme brez odškodninske odgovornosti začasno prekiniti dobavo zemeljskega plina zaradi izvedbe naslednjih aktivnosti:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

(2) Za predvideno omejitev ali prekinitve distribucije plina mora sistemski operater izbrati čas, ki čim manj prizadene odjemalce zemeljskega plina. Predvidena dela se ne smejo izvajati v času, ko je pričakovati večjo porabo zemeljskega plina.

(3) Sistemski operater mora o predvideni prekinitvi pravočasno obvestiti odjemalce v pisni obliki, v primeru, da gre za širši krog odjemalcev, pa prek sredstev javnega obveščanja vsaj 48 ur pred prekinitvijo.

(4) Obvestilo mora vsebovati del plinovodnega omrežja, ki je v delu, s predvidenim časom omejitve ali prekinitve distribucije zemeljskega plina.

18. člen

(1) Če je sistemski operater pozvan, da izvede na distribucijskem omrežju določena dela zaradi potrebe tretjih oseb, izvede ta dela na stroške naročnika del, po predhodni presoji upravičenosti zahtevanih del in vpliva predvidenih del na uporabnike.

Sistemski operater ni odškodninsko odgovoren za omejitve ali prekinitve distribucije oziroma dobave zemeljskega plina zaradi izvedbe takih del.

(2) Sistemski operater prične z deli na zahtevo tretje osebe potem, ko mu je ta predložila usklajen dogovor z vsemi prizadetimi uporabniki.

8. Izredna in nepredvidena dela na distribucijskem

omrežju

19. člen

V primeru motenj ali okvar na distribucijskem omrežju, ki nastanejo kot posledica višje sile ali tretje osebe, mora sistemski operater, v najkrajšem možnem času izvesti izredna in nepredvidena dela za zagotovitev nemotenega ter zanesljivega delovanja distribucijskega omrežja ali organizirati potrebna popravila za vzpostavitev uravnoveženega delovanja.

20. člen

V primeru iz prejšnjega člena lahko sistemski operater, če je to nujno potrebno zaradi varnosti, zaradi čimprejšnje vzpostavitve nemotenega delovanja ali zaradi drugih upravičenih razlogov, začasno omeji ali prekine distribucijo zemeljskega plina. O dogodku mora z navedbo predvidenega časa za odpravo nastalih motenj nemudoma obvestiti prizadete odjemalce.

21. člen

(1) Zaradi izvedbe izrednih in nepredvidenih del z namenom zagotovitve nemotenega in zanesljivega delovanja distribucijskega omrežja, sistemski operater uporabnikom ne odgovarja za morebitno nastalo škodo zaradi omejene ali prekinjene distribucije zemeljskega plina.

(2) Tretja oseba, ki povzroči motnje, poškodbe ali okvare na distribucijskem omrežju, nosi vse stroške potrebnih izrednih in nepredvidenih del ter odgovarja za morebitno nastalo škodo.

9. Prekinitev distribucije

22. člen

Sistemski operater ustavi uporabniku distribucijo zemeljskega plina po predhodnem obvestilu, če le-ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, in sicer če uporabnik:

- moti distribucijo zemeljskega plina drugim uporabnikom;
- odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo sistema operaterja, dostop do vseh delov priključnega plinovoda, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar te naprave povzročajo motnje;
- brez soglasja sistema operaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali če omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov;
- na opomin sistema operaterja ne zniža odjema oziroma oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin ali če uporablja zemeljski plin brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;

- ne plača odstopanj ali cene za uporabo omrežij v roku, določenem v skladu s splošnimi pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina;
- v roku, ki ga določi sistemski operater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci;
- nima dobavitelja.

23. člen

Sistemski operater ustavi uporabniku omrežja distribucijo zemeljskega plina brez predhodnega obvestila, če uporabnik:

- z obratovanjem svojih energetskega objekta, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- ob pomanjkanju zemeljskega plina ne upošteva posebnih ukrepov o omejevanju odjema plina iz distribucijskega omrežja.

24. člen

Sistemski operater lahko brez obvestila prekine distribucijo zemeljskega plina tistemu uporabniku, ki si na prevzemnem mestu ni zagotovil količin zemeljskega plina, kar dokazuje s sklenjeno pogodbo o dobavi.

25. člen

(1) Sistemski operater je dolžan uporabnika distribucijskega omrežja, ki mu je bila ustavljena distribucija zemeljskega plina, na njegove stroške ponovno priključiti na omrežje najkasneje v treh delovnih dneh, ko ugotovi, da je uporabnik omrežja odpravil razloge za ustavitev distribucije plina.

(2) Sistemski operater, ki je uporabniku omrežja neutemeljeno ustavil ali prekinil distribucijo plina, mora nemudoma in na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika omrežja na svoje omrežje.

26. člen

(1) Sistemski operater ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj uporabnika distribucijskega omrežja, zaradi katerih mu je ustavil distribucijo zemeljskega plina po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.

(2) Uporabnik omrežja, ki mu je sistemski operater neutemeljeno ustavil ali prekinil distribucijo zemeljskega plina, ima pravico do povračila škode, ki mu je bila s tem povzročena.

III. OBRATOVANJE DISTRIBUTIJSKEGA OMREŽJA

1. Sistemske storitve

27. člen

Sistemske storitve, ki jih sistemski operater zagotavlja uporabniku omrežja v obsegu koriščenja dostopa, so:

- vodenje, upravljanje in zagotavljanje dostopa do distribucijskega omrežja;
- odoriranje zemeljskega plina;
- zagotavljanje lastne rabe zemeljskega plina;
- zagotavljanje izgub zemeljskega plina;
- ugotavljanje in obračunavanje odstopanj med pogodbeno in predano količino zemeljskega plina od napovedi;
- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom omrežja, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja.

2. Vodenje, upravljanje in zagotavljanje dostopa do distribucijskega omrežja

28. člen

(1) Vodenje, upravljanje in zagotavljanje dostopa do distribucijskega omrežja vključujejo predvsem naslednje aktivnosti:

- zagotavljanje dostopa do distribucijskega omrežja;
- varno in zanesljivo obratovanje distribucijskega omrežja;
- načrtovanje distribucijskega omrežja;
- vodenje distribucijskega omrežja;
- usklajeno delovanje s sistemskim operaterjem prenosnega omrežja zemeljskega plina in s sistemskimi operaterji distribucijskih omrežij v sosednjih občinah;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem prenosnih in distribucijskih omrežij zemeljskega plina, ki so povezana z dotičnim omrežjem sistema operaterja;
- obdelavo podatkov in obračun distribucije zemeljskega plina in sistemskih storitev;
- izvajanje ukrepov v primeru okvar in poškodb na distribucijskem omrežju;
- izvajanje meritev.

(2) Sistemski operater upravlja distribucijsko omrežje, vključno s priključnimi plinovodi. V primeru priključitve uporabnika na omrežje mora uporabnik dovoliti sistemskemu operaterju brezplačno uporabo zemljišča in delov stavbe za izgradnjo priključnega plinovoda, namestitvev regulatorja tlaka in merilnih naprav.

3. Vodenje distribucijskega omrežja

29. člen

(1) Sistemski operater mora skrbeti za uravnotežene obratovalne razmere na in v distribucijskem omrežju.

(2) V okviru tehničnih možnosti je sistemski operater dolžan vzdrževati takšne pretočno-tlačne razmere v distribucijskem omrežju, da zagotovi varno in zanesljivo obratovanje.

(3) Za potrebe vodenja distribucijskega omrežja in obračuna storitev ter ugotavljanja, koliko zemeljskega plina je bilo prevzetega v distribucijsko omrežje in predanega iz njega, morajo biti na vseh prevzemnih in predajnih mestih ustrezne merilne naprave.

30. člen

(1) Uporabnik mora zagotoviti, da se plinska napeljava od konca priključnega plinovoda uporablja na način, da niso možne motnje na drugih plinskih napeljavah in da ni motečih posledic za naprave sistema operaterja.

(2) Uporabnik mora sistemskemu operaterju omogočiti dostop do naprav sistema operaterja kot tudi do plinske napeljave, priključene na distribucijsko omrežje po predhodni najavi, razen v primeru preteče nevarnosti, na način, da sistemski operater lahko uresničuje naslednje pravice in dolžnosti,:

- odčitavanje merilnih naprav;
- vzdrževanje naprav sistema operaterja;
- evidentiranje in preverjanje tehničnih naprav.

4. Napovedovanje in potrjevanje uporabe

distribucijskega omrežja

31. člen

(1) Uporabniki morajo sistemskemu operaterju posredovati tehnične podatke iz veljavne pogodbe o dobavi zemeljskega plina v zvezi z roki in količinami dobave zemeljskega plina najkasneje v roku sedmih delovnih dni pred začetkom veljavnosti posamezne pogodbe o dobavi.

(2) Sistemski operater lahko zahteva od uporabnika, da mu posreduje dnevno napoved za posameznega odjemalca, kadar je letni odjem na predajnem mestu odjemalca večji od 100.000 Sm³ zemeljskega plina, pri čemer mora sistemski operater ravnati nediskriminatorno.

(3) Izvajanje dnevne napovedi koriščenja zmogljivosti za predajno mesto je možna samo v primeru, kadar odjemalec razpolaga z napravo za spremljanje porabe zemeljskega plina, ki omogoča sistemskemu operaterju odčitavanje urnega in dnevnega odjema.

(4) Uporabnik je pri napovedovanju odjema zemeljskega plina in uporabe distribucijskega omrežja odgovoren za pravilnost posredovanih podatkov.

32. člen

V primeru, da sistemski operater od uporabnika ne prejme zahtevanih podatkov iz prejšnjega člena, lahko sistemski operater temu uporabniku do prejetja le-teh zaradi zagotavljanja zanesljivosti oskrbe, ustavi distribucijo zemeljskega plina.

5. Obravnavanje odstopanj

33. člen

(1) Vsak uporabnik distribucijskega omrežja zagotavlja, da ne pride do razlik med količino zemeljskega plina, ki jo dobavitelj zanj preda v distribucijsko omrežje in količino zemeljskega plina, ki jo uporabnik odjema iz distribucijskega omrežja.

(2) Če do te razlike pride, mora uporabnik o tem nemudoma obvestiti sistema operaterja in v najkrajšem času zagotoviti, da pride do uskladitve med predano in prevzeto količino zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja.

(3) Če uporabnik ne zagotovi uskladitve iz prejšnjega odstavka, mu sistemski operater lahko omeji ali prekine distribucijo zemeljskega plina. V tem primeru sistemski operater ni odgovoren za morebitne škodne posledice. Uporabnik je odgovoren za morebitno škodo, ki jo povzroči drugim uporabnikom distribucijskega omrežja.

(4) V zvezi z ugotavljanjem morebitne škode, ki jo povzroči določen uporabnik drugim uporabnikom z neuskladitvijo količin zemeljskega plina, ki jih preda v distribucijsko omrežje in količinami zemeljskega plina, ki jih odjema iz distribucijskega omrežja, mora sistemski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina na zahtevo sistema operaterja temu posredovati podatke o prevzetih količinah posameznih dobaviteljev zemeljskega plina po posameznih prevzemnih mestih, na katerih sistemski operater prevzame zemeljski plin od sistema operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina za potrebe posameznega dobavitelja.

34. člen

(1) Sistemski operater lahko spremlja odstopanja med prevzemom in predajo zemeljskega plina za posameznega odjemalca, ki odjema več kot 70.000 Sm³/leto zemeljskega plina na enem odjemnem mestu in ima k merilni napravi prigraden korektor volumna s spominom ali tarifno spominsko enoto za ugotavljanje dnevne in urne predaje zemeljskega plina.

(2) Če ni usklajene predaje v distribucijsko omrežje in odjema iz distribucijskega omrežja, sistemski operater lahko pozove odjemalca, da v določenem roku uskladi odstopanja. Kolikor odjemalec te uskladitve ne izvede v predpisanem roku s strani sistema operaterja, mu sistemski operater omeji ali prekine distribucijo zemeljskega plina.

(3) Sistemski operater ugotavlja količino prevzetega zemeljskega plina za odjemalca iz prvega odstavka na podlagi podatkov, ki mu jih mora zagotoviti uporabnik in količino predanega zemeljskega plina za končnega uporabnika na podlagi naprave iz 58. člena, ki omogoča daljinski prenos podatkov o predani količini zemeljskega plina.

(4) Če uporabnik ne zagotovi podatkov o količini prevzetega zemeljskega plina za konkretnega odjemalca, ima sistemski operater pravico omejiti ali prekiniti distribucijo zemeljskega plina vsem odjemalcem tega uporabnika brez odgovornosti za morebitne škodne posledice.

IV. OBRATOVANJE DISTRIBUCIJSKEGA OMREŽJA

V KRIZNIH STANJIH

1. Krizna stanja

35. člen

(1) Krizno stanje na distribucijskem omrežju je vsak nenačrtovani dogodek ali okoliščina, zaradi katere je moteno uravnoteženo obratovanje dela ali celotnega distribucijskega omrežja in prekinjena ali ustavljena distribucija zemeljskega plina.

(2) V primeru kriznih stanj distribucijskega omrežja ima sistemski operater pravico in obveznost, da takoj izvede možne tehnične ukrepe, s katerimi prepreči širjenje motenj ter vzpostavi nemoteno distribucijo zemeljskega plina.

2. Višja sila

36. člen

Kot višjo silo se obravnava vsak dogodek ali okoliščino, ki je izven nadzora sistema operaterja in je ni bilo mogoče pričakovati, se ji izogniti oziroma odvrniti, kot so na primer: povodnji in poplave, potresi, zemeljski plazovi, ukrepi državnih organov, tehnične okvare in poškodbe na povezanih prenosnih in distribucijskih omrežjih, izpad električnega omrežja na območju uporabnika ali odjemalca zemeljskega plina in zmrzovanje ali nastajanje hidratov na plinskih napeljavah.

37. člen

(1) Kadar sistemski operater delno ali v celoti ne izpolni pogodbenih obveznosti zaradi nastopa višje sile, je za čas njenega trajanja prost kakršnekoli odgovornosti do uporabnikov.

(2) Če višja sila sistemskemu operaterju delno ali v celoti preprečuje izpolnjevanje pogodbenih obveznosti več kot 30 dni, se morata sistemski operater in uporabnik pisno dogovoriti o nadaljnjem izvrševanju pogodbe.

3. Obveščanje uporabnikov

38. člen

Sistemski operater mora preko sredstev javnega obveščanja ali na drug primeren način obveščati uporabnike o nastanku kriznega stanja ali višje sile.

4. Odškodninska odgovornost

39. člen

(1) V primeru omejitve ali prekinitve distribucije zemeljskega plina zaradi delovanja višje sile in ob upoštevanju razlogov iz 37. in 38. člena tega akta, sistemski operater ni odškodninsko odgovoren dobaviteljem, uporabnikom in odjemalcem zemeljskega plina ter tretjim osebam.

(2) Sistemski operater je odškodninsko odgovoren, če povzroči krizno stanje.

V. TEHNIČNI IN DRUGI POGOJI ZA PRIKLJUČITEV NA DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE

1. Postopek priključitve na distribucijsko omrežje

40. člen

(1) Priključitev energetskih objektov, naprav, napeljav in plinovodov na distribucijsko omrežje je potrebno izvesti skladno s predpisi, ki urejajo posege v prostor, graditev objektov, energetskim zakonom in drugimi veljavnimi predpisi.

(2) Postopek in pogoje priključitve urejajo splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja.

2. Priključitev na distribucijsko omrežje

41. člen

(1) Energetski objekti, naprave, napeljave in plinovodi, ki se jih priključuje na distribucijsko omrežje, morajo izpolnjevati predpisane tehnične normative in druge pogoje za zagotavljanje njihovega nemotenega ter varnega delovanja v povezavi z distribucijskim omrežjem.

(2) Energetski objekti, naprave, napeljave in plinovodi, ki se priključujejo na distribucijsko omrežje, morajo biti zgrajeni po enakih ali primerljivih tehničnih normativih kot del distribucijskega omrežja, na katerega se priključijo in za katerega je bilo izdano uporabno dovoljenje.

(3) Za brezhibnost izvedbe energetskih objektov, naprav, napeljav in plinovodov iz prejšnjega odstavka je odgovoren investitor oziroma lastnik le-teh.

(4) Neposredno priključitev na distribucijsko omrežje izvede sistemski operater.

(5) Sistemski operater mora izvesti prvo zaplinjanje distribucijskega omrežja z zemeljskim plinom.

(6) Lastnik, solastnik ali skupni lastnik obstoječega priključnega plinovoda v objektu z večstanovanjskimi in ali poslovnimi enotami, ki je bil hkrati, pred uveljavitvijo tega akta, tudi investitor navedenega priključnega plinovoda mora ob povrnitvi sorazmernega dela investicije dovoliti lastniku druge stanovanjske in/ali poslovne enote v objektu priključitev na že obstoječi priključni plinovod. V primeru, da lastnik, solastnik ali skupni lastnik obstoječega priključnega plinovoda ni hkrati tudi investitor, ni upravičen do sorazmernega dela plačila investicije.

42. člen

Z izvedbo ali opustitvijo preizkusa plinske napeljave uporabnika omrežja, kot tudi z odobritvijo in izvedbo zaplinjanja, sistemski operater ne prevzame nobene odgovornosti za brezhibnost plinske napeljave.

3. Postopek zaplinjanja glavnega plinovoda

43. člen

(1) Uporabnik mora pred izvedbo zaplinjanja glavnega plinovoda sistemskemu operaterju predložiti naslednje dokumente:

- uporabno dovoljenje ali
- odločbo o poskusnem obratovanju.

(2) Po končanem poskusnem obratovanju mora uporabnik skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, sistemskemu operaterju predložiti uporabno dovoljenje.

(3) Zaplinjanje glavnega plinovoda izvede sistemski operater.

4. Postopek zaplinjanja priključnega plinovoda

44. člen

(1) Uporabnik mora pred izvedbo zaplinjanja priključnega plinovoda sistemskemu operaterju predložiti:

- a) dokazilo o zanesljivosti objekta v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov ali
- b) odločbo o poskusnem obratovanju ali
- c) dokazila o usposobljenosti instalacijskega podjetja ali obrtnika, ki je izvedlo priključni plinovod, da je za to dejavnost registrirano in usposobljeno, certifikate o skladnosti vgrajenih materialov, zapisnik o tlačnem preizkusu priključnega plinovoda, dokazilo o vrisu priključnega plinovoda v kataster plinovodnega omrežja sistema operaterja ter izjavo o izvajanju nadzora s strani sistema operaterja.

(2) Sistemski operater lahko zaradi zagotovitve varnosti zahteva tudi izpolnjevanje dodatnih pogojev.

(3) Zaplinjanje priključnega plinovoda, izvede sistemski operater.

(4) Zaplinjanje priključnega plinovoda, uporabniku ne dovoljuje tudi odjema plina.

5. Merjenje pretoka in količin zemeljskega plina

45. člen

Sistemski operater mora zagotoviti meritve količin zemeljskega plina na distribucijskem omrežju na vseh prevzemnih in predajnih mestih.

46. člen

(1) Na predajnem mestu se meri količino pretečenega zemeljskega plina v standardnih kubičnih metrih (Sm³). Standardni kubični meter (Sm³) je količina zemeljskega plina v volumnu 1 m³ pri absolutnem tlaku 101,325 kPa (1,01325 bar) in temperaturi 15 °C.

(2) Stroške porabljene električne energije za delovanje merilnih naprav in naprav za daljinski prenos podatkov pokriva odjemalec.

47. člen

(1) Merilne naprave za ugotavljanje predanih količin zemeljskega plina so plinomeri in korektorji volumna.

(2) Pri uporabnikih, ki imajo merilne naprave nameščene na delu plinske napeljave, kjer je nadtlač zemeljskega plina večji od 20 mbar ali manjši oziroma enak 30 mbar, se količine predanega zemeljskega plina lahko merijo s plinomerom s prigrajenim korektorjem volumna ali z uporabo korekcijskega faktorja, pri nadtlaku, večjim od 30 mbar, pa se morajo količine predanega zemeljskega plina meriti s plinomerom s prigrajenim korektorjem volumna.

(3) Korekcijski faktor se izračuna na podlagi lokalnih klimatskih pogojev, ki jih sistemski operater izračuna na podlagi tehničnih pravil in predpisov.

(4) Korektor volumna mora omogočati arhiviranje vseh urnih in dnevnih podatkov vsaj za zadnje 4 mesece.

(5) V primeru delovanja plinomera in nedelovanja korektorja volumna se za ugotavljanje predanih količin zemeljskega plina uporablja korekcijski faktor.

48. člen

(1) Količnik merilne naprave pri uporabnikih, ki so nameščene na delu plinske napeljave, kjer je nadtlač zemeljskega plina manjši ali enak od 20 mbar, nimajo prigrajenega korektorja volumna, se upošteva, kot da so na predajnem mestu izpolnjeni standardni pogoji iz 46. člena tega akta.

(2) Uporabnik ima možnost nabave in vgradnje korektorja volumna na lastne stroške.

49. člen

Merilne naprave sistemski operater namesti vsakemu novemu uporabniku. Tip, velikost in mesto namestitve merilne naprave določi projektant v skladu s pogoji sistema operaterja. Vse merilne naprave morajo imeti žig pooblaščenega organa. Po namestitvi

morajo biti merilne naprave plombirane tako, da je onemogočena njihova demontaža brez poškodbe plombe.

50. člen

Vsa dela v zvezi z nameščanjem, premeščanjem in vzdrževanjem merilnih naprav lahko izvaja samo sistemski operater oziroma izvajalec v skladu z drugim odstavkom 16. člena tega akta.

51. člen

Redne preglede merilnih naprav v zakonitem roku in zamenjavo teh izvaja sistemski operater v skladu s predpisi.

52. člen

Količine predanega zemeljskega plina se ugotovijo na podlagi odčitka merilne naprave. Merilne naprave odčitava pooblaščen oseba sistema operaterja ali po predhodnem dogovoru s sistemskim operaterjem uporabnik sam ali se odčitavajo z napravo, ki omogoča daljinski prenos podatkov.

53. člen

Sistemski operater zaračunava uporabniku posredovanje podatkov o odčitkih merilnih naprav, ki niso zajeti v omrežnini za distribucijsko omrežje.

54. člen

Pri izvajanju aktivnosti iz 50., 51. in 52. člena tega akta mora uporabnik sistemskemu operaterju omogočiti neoviran dostop do vseh merilnih naprav na predajnih mestih zemeljskega plina.

55. člen

Če sistemski operater zaradi odsotnosti uporabnika ali zaradi drugih razlogov na strani uporabnika ni mogel odčitati merilne naprave, je uporabnik dolžan na osnovi obvestila sistemskemu operaterju javiti pravilen odčitek v roku in na način, ki ga določi sistemski operater. Če uporabnik ne javi odčitka ali sistemskemu operaterju ne omogoči dostopa do merilnih naprav na predajnih mestih, mu sistemski operater določi količino predanega zemeljskega plina glede na njegovo dinamiko oskrbe z zemeljskim plinom v preteklem obdobju, upošteva tudi druge možne vplive.

56. člen

(1) Če se ugotovi, da so zaradi okvare merilne naprave, ki je nastala brez krivde uporabnika, količine predanega zemeljskega plina nepravilno registrirane oziroma nepravilno merjene, se na podlagi dokumentiranih podatkov izmerjene količine zemeljskega plina sporazumno popravijo za čas od zadnje kontrole merilne naprave do ugotovitve nepravilnosti, vendar za največ 12 mesecev od dneva, ko so bile nepravilnosti ugotovljene.

(2) Pri tem je treba upoštevati vse okoliščine, v katerih je uporabnik odjemal zemeljski plin v času, ko je merilna naprava nepravilno merila oziroma registrirala količine predanega zemeljskega plina.

(3) Če ne pride do sporazumnega popravka izmerjenih količin, se popravek izvrši tako, da se predane količine zemeljskega plina za obračunsko obdobje, v katerem merilne naprave niso pravilno merile oziroma registrirale teh količin, določi na osnovi srednjih vrednosti predanih količin, v obdobju pred in po nastanku okvare, z upoštevanjem dinamike distribucije zemeljskega plina.

(4) Če je pri odjemalcu zaradi namestitve ali odstranitve plinskih naprav treba zamenjati merilno napravo z novo drugih dimenzij in karakteristik, nosi stroške nabave in vgradnje nove merilne naprave odjemalec.

(5) Sistemski operater in odjemalec imata poleg rednih pregledov vedno pravico kontrolirati točnost merilne naprave.

(6) Če se pri preizkusu izkaže, da je točnost merilne naprave izven dopustnih meja, plača stroške pregleda sistemski operater, v nasprotnem primeru pa odjemalec oziroma lastnik merilne naprave.

57. člen

(1) Odjemalci, katerim sistemski operater preda več kot 70.000 Sm³/leto zemeljskega plina na enem odjemnem mestu, imajo lahko k merilni napravi prigraven korektor volumna s spominom ali tarifno spominsko enoto za ugotavljanje dnevne in urne predaje zemeljskega plina, ki omogoča daljinski prenos podatkov o predani količini zemeljskega plina ter o drugih parametrih plina (tlak, temperatura).

(2) Odjemalci, katerim sistemski operater preda več kot 100.000 Sm³/leto zemeljskega plina na enem odjemnem mestu, morajo imeti k merilni napravi prigraven korektor volumna s spominom ali tarifno spominsko enoto za ugotavljanje dnevne in urne predaje zemeljskega plina, ki omogoča daljinski prenos podatkov o predani količini zemeljskega plina ter o drugih parametrih plina (tlak, temperatura).

(3) Če odjemalec nima vgrajene merilne naprave iz prvega in drugega odstavka tega člena, je do vgradnje merilne naprave uvrščen v ustrezno nižjo odjemno skupino, za katero namestitev takšne naprave ni potrebna.

(4) Zahtevane lastnosti naprav s funkcijo daljinskega prenosa podatkov predpiše sistemski operater.

(5) Tarifne spominske enote in naprave, ki omogočajo daljinski prenos podatkov namešča, premešča in vzdržuje sistemski operater na stroške uporabnika.

(6) Odjemalci, ki imajo nameščene merilne naprave in naprave, ki omogočajo daljinski prenos podatkov ter za svoje delovanje potrebujejo električno energijo, morajo sistemskemu operaterju, če je to tehnično možno, omogočiti priklop na električno omrežje.

58. člen

(1) Vsem uporabnikom omrežja, ki nimajo prigrajenega korektorja volumna ali tarifne spominske enote, sistemski operater obračunava omrežnino na osnovi standardnega obremenitvenega profila skladno s pogodbo o dostopu.

(2) Vsem ostalim uporabnikom omrežja sistemski operater obračunava omrežnino na podlagi podatkov, odčitanih s korektorja volumna oziroma tarifne spominske enote, upoštevajoč pogodbo o dostopu.

6. Kakovost zemeljskega plina

59. člen

(1) Kakovost prevzetega zemeljskega plina na prevzemnem mestu se dvakrat mesečno spremlja s certifikati o sestavi zemeljskega plina, ki jih sistemskemu operaterju posreduje sistemski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina.

(2) Vsak dobavitelj, ki dobavlja zemeljski plin odjemalcem, priključenim na distribucijsko omrežje, je dolžan na zahtevo sistema operaterja predložiti specifikacijo o količini in/ali sestavi zemeljskega plina, ki ga je predal v transport.

60. člen

(1) Sistemski operater je dolžan sprejeti v distribucijo le zemeljski plin z lastnostmi določenimi v Prilogi 1, ki je sestavni del tega akta. Kolikor kakovost zemeljskega plina odstopa d te specifikacije, sistemski operater ni dolžan prevzeti zemeljskega plina v distribucijo.

(2) Sistemski operater ima pravico, da uporabniku na predajnem mestu predaja zemeljski plin z drugačno sestavo, kot je tista na prevzemnem mestu, v kolikor zemeljski plin ustreza zahtevanim lastnostim, določenim v Prilogi 1 tega akta.

(3) Sistemski operater mora zemeljski plin v distribucijskem omrežju odorirati z dodajanjem odorirnega sredstva, s čemer zemeljski plin pridobi značilen vonj. Odorirno sredstvo se zemeljskemu plinu izjemoma ne dodaja, ko to zaradi tehnoloških omejitev ni dopustno in če to dopušča distribucijski sistem sistema operaterja. V tem primeru mora sistemski operater zagotoviti nadomestno metodo ali sredstvo za ugotavljanje netesnosti omrežja.

7. Zasedenost distribucijskega omrežja

61. člen

(1) Sistemski operater podatke o zasedenosti distribucijskega omrežja ugotavlja na podlagi pretočno-tlačnih razmer v distribucijskem omrežju in podatkov iz sklenjenih pogodb o dostopu, sklenjenih pogodb o priključitvi ter izdanih soglasij k priključitvi na distribucijsko omrežje.

(2) Sistemski operater mora podatke o zasedenosti distribucijskega omrežja posredovati (potencialnemu) uporabniku najkasneje v 30 dneh po prejemu zahteve za dostop do distribucijskega omrežja.

VI. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

62. člen

Z dnem uveljavitve tega akta prenehajo veljati predpisi, s katerimi je urejeno področje sistemskih obratovalnih navodil za geografska območja iz 1. člena tega akta.

63. člen

Ta akt začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. S SODO ZP/AP-4757/2008

Maribor, dne 23.9.2008

EVA 2008-2111-0103

Direktor:

mag. Alan PERC, univ.dipl.inž.str.

PRILOGA 1

Kemične in fizikalne lastnosti zemeljskega plina

Sistemski operater je dolžan sprejeti v distribucijo le zemeljski plin z naslednjimi lastnostmi:

a. Kemična sestava (v mol odstotkih): metan (C1) minimum 89,7% etan (C2) maksimum 6,3% propan, butan in težji maksimum 2,1% (C3, C4+) kisik (O2) brez dušik (N2) maksimum 2,1% ogljikov dioksid (CO2) maksimum 1,575%

b. Vsebnost žvepla:

žveplovodik (H2S) maksimum 6,3 mg/Sm³ merkaptansko žveplo maksimum 15,75 mg/Sm³

skupaj žvepla maksimum 105,00 mg/Sm³

c. Spodnja kurilna vrednost:

minimum 33650 kJ/Sm³ (15 °C) maksimum 36630 kJ/Sm³ (15 °C)

d. Rosišče:

vode: ne višje kot minus 7 °C pri tlaku 39 bar ogljikovodikov: ne višje kot minus 5 °C pri tlaku od 39 bar do 69 bar

e. Temperatura:

maksimum 42 °C

f. Plin brez mehanskih primesi, smol ali spojin, ki tvorijo smole.